

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főtit. Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.
Bérmertelen leveleket csak ismert
kézfől fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtit. a törvényszék melletti Neumann-
házak utcára nyíló helyiségében.
Hirdetések díjazabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Megjelenéstől és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy óra	1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt. — kr.
Fél évre	7 frt. — kr.
Negyed évre	3 frt. 50 kr.
Egy óra	1 frt. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Tisza válasza.

Arad, október 1.

A kik talán azt várták, hogy Tisza válasza mindezt benne lesz a hadüzenetben is a muszkának, azok persze csalódtak. De azokat, a kik külügyi politikánkat csak úgy képzik, hogy az érdekeink megóvása mellett minden megmondhatatlan lépéstől tartózkodni fog — azokat a választ teljes mértékben megnyugtatta.

A sopheri merényletről külügyi hivatalunk előleges tudomással nem birt. E határozott kijelentésben benne foglaltatik az, hogy semmiféle orosz csel-szöveget nem mozdítottunk elő, abban részt nem vettünk. A trónfelforgatás és néplázítás vádja tehát a mi külügyi politikánkat nem illetheti. Azt, hogy Sándor érdekében a merénylet után, valami akciót fejtünk ki, meghusztotta maga Sándor fejedelem azon kijelentése által, hogy koronáját úgy tekinti, mint a melyet egyenesen az orosz czártól kapott, s maradását az orosz czár belegyezésétől tette függővé.

A miniszterelnök nyilatkozatában kiváltképpen megnyugtató az is, hogy Oroszországgal semmiféle osztozkodási egységünk nincsen a Balkán-félszigeten gyakorlandó befolyásunkkal, vagyis boszniai állásfoglalásunk fejében nem igértünk az oroszoknak kárpótlást, s nevezetesen nem áldoztuk fel Bulgáriát, a mit bizonyít a miniszterelnök azon kijelentése is, hogy külügyi hivatalunk, megelőzve minden növekedési vagy hódítási törekvést, a monarchia egész befolyását a balkán-félszigeti államok önálló kifejlésének előmozdítására irányozza. Ezek közé tartozik természetesen Bulgária is, mely felett Oroszország sem protectoratust, sem állandó befolyást nem gyakorolhat.

Ennél megnyugtatóbb kijelentést a bolgár kérdésben nem kívánhattunk. Ragaszkodunk a berlini szerződéshez, melyet érvényben állónak tekintünk a keleturáli közbejött eset dacára, s ennél a pontnál mondotta a miniszterelnök a képviselőház általános helyeslése között, hogy ha Törökország a számára fentartott joggal élni nem akar, a Balkán-félszigeten senki másnak nincs joga egyoldalú fegyveres beavatkozásra vagy protectoratust létrehozására, s egyáltalán ott minden változás csak a berlini szerződést aláírt hatalmak egyetértésével történhetik.

Az interpellálók közül Szilágyi Dezső is a kormányelnök nyilatkozatának ezen részében találta fel a megnyugtatót, de általában is megjegyezte a választ, hogy azt egész horderejében véve helyesli. Azon eljárását, hogy mindazáltal a többi interpellálóval együtt ő is kívánta a kérdés napirendre tüzését, azzal indokolta, hogy ohajtáná constátálni a harmoniát a nyilatkozat értelme és hordereje iránt a nyilatkozó kormány és a nyilatkozatot tudomásul vevő ház felfogása között. Nézetünk szerint azonban sokkal helyesebben történt az, hogy a többség ezuttal nem tüzte a kérdést napirendre. Nem lett volna helyes dolog most, mikor látjuk, hogy a bolgár-kérdésben a diplomatiá érintkezés még nincs befejezve, a kormányt mintegy kényszeríteni további időelötti vagy elhamarkodott nyilatkozatokra. Ilyen esetekben egy parlament sem szokta a vitát erőltetni, különösen nem az angol. De meg közel állunk ugyanis a delegationalis tárgyalások megnyitására, a mikor lesz alkalom a kérdés bővebb megvitatására, a kinek pedig a delegatióban nem jut hely, az szokás szerint majd elmondja a budgetvita alkalmával, hogy mit tart külügyi politikánkról, s akkor már talán a helyzet is tisztább lesz.

Egyelőre garantiát kell találnunk abban a határozott kijelentésben, hogy külügyi hivatalunk az orosz protectoratust és állandó befolyást összegyeztethetetlennek tartja a berlini szerződéssel és monarchiánk keleti érdekeivel, melyek a balkán-félszigeti államok önálló fejlődését követelik.

Ez a kijelentés egyszersmind hivatalosan arra is, hogy növelje a bizalmat és rokonszenvet monarchiánk irányában a Balkán-félszigeten. Befolyással lesz ez kétségkívül a bolgár nép további magatartására is, szemben az orosz tolokodással, s talán hamarabb végét fogja vetni Kaulbars missiójának, mint reméltük. Lehetetlen, hogy Szt.-Pétervárt meg ne értsék azt az igen komoly intést, mely a magyar miniszterelnök tegnapi válaszában ó rájuk czimezve foglaltatik. Még csak az van hátra, hogy őszinte örömmel tejezzük ki a felett, hogy véget ért mind az a gyanúsítás, melyeknek külügyi politikánk iránya az utóbbi hetekben ki volt téve. Nem pacáltunk az oroszszal, s nem áldoztuk fel érdekeinket.

Budapest Európa politikai központja.

A képviselőház csütörtöki ülésén tartott nagyfontosságú miniszterelnöki beszédet a bécsi lapok csaknem kivétel nélkül közlik szövegében. Igen érdekesek annak jellemzésére, hogy minő várakozással fogadták a bécsi lapok Tisza miniszterelnök beszédét a „N. W. Tagblatt” következő sorai:

„Mára Budapest a világ közepe: Minden tekintet oda van irányozva s elfogadásból s bizalomból álló érzellem várja kiki, hogy mit fog hozni a mai nap, mert e nap a nyilatkozás napja, mely meghozza Tisza beszédét és feleletét azon interpellációkra, melyeket a magyar képviselőházban négy oldalról intéztek hozzá a világ helyzetét illetőleg. Nagyobb feszültséggel alig lesték annak idején, a második császárság fénykorában III. Napoleon híres új- és trónbeszédét. Ilyen előismerést s mondhatók, nagyhatalmi állást vívhat ki magának egy parlament, ha, mint a magyar képviselőház, valódi, igazi parlament, mely nemcsak esekélyességekkel, meddő párt-czivakodásokkal foglalkozik, de magas vezetőpontokat tart szem előtt, mindent, ami a halandók siralomgyőzt mozgatja, megbeszélések és itéletének körébe von. Hiszen az alkotás épen Magyarország sokat csodált befolyását, nemcsak monarchiánkon belül, de valamennyi népek tanácsában, hogy parlamentje helyes időben és módon tud kérdést tenni s hogy vezérállamfőria még sohasem menekült olyan kifogások sáncái mögé, mint például: ez nem tartozik a képviselőház illetékességébe, de eddig még mindig többé-kevésbé határozott feleletet adott. Ha, mint a jelen esetben, a legfontosabb érdekeiről, de sőt béke vagy háború kérdéséről van szó, akkor természetesen hatványozódik az érdeklődés, melylyel a magyar miniszterelnök nyilatkozatát fogadni kell, s kell, hogy annak jelentőségé messze túlterjedjen államunk határain.

Magyar-horvát regnicolaris bizottság.

A horvát ügy tárgyában a magyar országgyűlés által kiküldött regnicolaris deputatio — mint a „Bud. Corr.” értesül — október elején telt tart, a melyen határozott fog az előadó renuntiumtervezete iránt, mize aztán a horvát tartománygyűlés küldöttségével való közös tanácskozás következnek.

A katona-szabadítók ügye.

A Brooser-féle katona-szabadítási ügyben legközelebb több lapban oly közlemények jelentek meg, melyek egyfelől nem felelnek meg a valódi tényállásnak, másfelől tág tét nyitnak a legalap-talanabb gyanúsításoknak. Mint az „Országgyűlési Értesítő”-t illetékes helyről értesítik, a tényállás ez: A „Brooser-fogást” — a mint egyik lap kifejezi magát — nem a honvédelmi miniszterium „egyik országosan ismert miniszteri tanácsosa” kezdeményezte; az a sejténi engedett miniszteri tanácsos sem folyt az egész ügybe, hanem kezdeményezte maga a honvédelmi miniszterium egy feljelentés alapján azzal a szigorral, melylyel a védőkötelezettség elleni visszaéléseket köztudomás szerint üldözi. Midőn ezen ügyben a törvényszék a honvédelmi miniszteriumhoz fordult, hogy a visszaéléssel gyanúsított négy hadkötelest névze a szükségesnek vélt köz-

igazgatási intézkedéseket tegye meg, a miniszterium a megkeresésnek rögtön eleget tett s intézkedésének az eredménye lett, hogy a négy hadkötelest közül három besoroztatott, a negyedik pedig felülvizsgálatra utasított. Arról, hogy ez lett a miniszteri intézkedés eredménye, a törvényszék előbb nem értesíthetett, míg a jelentések az illető hatóságoktól be nem érkeztek. — Ezek pedig nem mindjárt, hanem csak bizonyos idő múlva s csak bizonyos időközökben érkeztek be, a mi megint nem az illető hatóságok késedelmezésében, hanem abban leli magyarázatát, hogy az utóálló és felülvizsgáló bizottságok, melyek elé a hadkötelesek utalva voltak, az e részben fennálló szabály értelmében, nem akármikor, hanem csak a hónapoknak bizonyos meghatározott napján ülnek össze. A hadkötelesek elővezetésével tehát e napokra kelle várn. A jelentések érkezése után ugyan a törvényszék azonnal értesíthető lett volna, e részben azonban a miniszterium egy tisztviselője részéről csakugyan mulasztás fordult elő, de hogy ezt a mulasztást illetékes helyen épen nem szándékoztak takarogni, annak legjobb bizonyossága az, hogy az illető tisztviselő ellon a fegyelmi eljárás megindított. A hírlapi közlemények ama részét, mintha a „vizsgálat folyamán több név merült volna fel, de ezen nevek kellemetlen benyomást ebresztettek, s az okból tartogatták a miniszteriumban az aktákat”, — mint teljesen alap-talan gyanúsítást, illetékes helyen egyszerűen visszautasított, nemcsak azért, mert — legalább a közigazgatási vizsgálat folyamata alatt — egyetlen név sem merült fel, a melyre ama gyanúsítás éppíthető volna, de főleg azért is, mert akármely név merült volna is fel a vizsgálat folyamata alatt, név és személy nem azok az indokok, melyek a miniszteriumot az „akták tarogatására” rábírnak. Azon állítás ellen meg, hogy a „bűntető perek folyama katonai beavatkozással szándékoltnak megakasztani”, — legerősebb bizonyíték az, hogy a miniszterium a fentebb irt eredménytől, az összes irományok közlése mellett értesítette a törvényszéket, s átírtában egyetlen szóval sem érinté azt — a mit egyik lap a szemére vet, — mintha a Brooser-féle felmentések ellen semmi észrevétele nem volna. A miniszterium egyszerűen közölte közigazgatási intézkedésének eredményét, a bíróságra bízván teljesen a további eljárást.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése szeptember 30-án.

Elnök bemutatja a Budapestben megtartott országgyűlés felirátát, amelyben oly intézkedést ker, hogy hazánk államjogi különállása s a magyar királyi törvényhatóságok magánállása, a hadseregben nyilant és öszintén elismertessék és intézményileg érvényesíttessék.
Kiadatik a kérvényi bizottságnak.
Következett a napirend: a váma- és kereskedelmi szövevényjavaslat tárgyalásának folytatása.
Gál Jenő (pécsak) mindenekelőtt kijel-

Mit beszélnek a fiatal leányok egymással.

A fiatal gróf nem vesztegette az időt; szaladt a nagy és rosszul világított szobába, melyben növére és unokanővére nevelőnők társaságában rendszerint tartózkodni szoktak. Ritkán túrték meg őt a fiatal leányoknál és az „annya rossz” olvasás hallgatásának ingere bizonyára nagy lehetett, hogy őt onnét elcsábíthatta.

„Ah, a fiatal grófnak méltóztatik tréfalni!” szolt a vén huncut alázatosan; de a mint Dimitrij eltűnt, hozzá tette: „a kis szentelen!”

A két nevelőnő, mindegyik a maga kuczkójában, belemélyedt a legedesebb álmodozásokba; még csak egy hét és aztán Szent-Pétervár! Pétervár, melyet májusban kétségbeeséssel hagytak el, hogy novemberben elragadtatással lássák viszont! Pétervár az ő angol olvasó termével a tengerészeti tér sarkán, svajci gyarmatával és református templomával, az anglián kápolnával és a hontársakkal és oh — ki mondhatatlan gyönyör — a kimenő napokkal!

Van-e valami utálatosabb, mint a falusi élet, hol még szabad napjait sínesnek, gondolták ők. Két hét szakadatlanul munkához lánczola lenni, már ez is borzasztó unalmas, de legalább havonként megvan az embernek két vasárnapja, a mikor szabadon lélegezhetik; de mi ehhez képest hat havi falusi kényszerlakás, egy vetélytársnő társaságában, a kit vagy gyűlölnök, vagy együgyűnek és követlönök tartunk!

Hogy a két nevelőnő szíve mélyéből nem utálta egymást, ez csak azért történt, mert alappában vére egyik sem volt rossz lelku. A jelen pillanatban, kilátással arra, hogy többé nem lesznek kizárólag egymás egyoldalú, egyedül társaságára utalva, majdnem szeret-

lenti azt, hogy történetesen egyetért Apponyi Albert gróffal. Hibáztatja a kormány eljárását, hogy minden áron úgy akarja feltüntetni a dolgokat, mintha a magyar gazdaság káros vagy épen megrontott lehetne az önálló vámterület. Csatlakozik Apponyi hat. javaslatához.

Elnök, bár még nincs 12 óra, azt hiszi, hogy legzeleszerubb lesz a tárgyalást megszakítani, hogy meghallgathassa a képviselőház a miniszterelnök válaszáat a bolgár kérdésben hozzá intézett interpellációkra.

Tisza Kálmán miniszterelnök, tekintettel arra, hogy a választás idején a 12 óra volt kintzve s hogy az interpellálók még nincsenek itt, kéri 12 óráig az ülést felfüggeszteni.

Szünet után: Tisza Kálmán miniszterelnök megadta a bolgár kérdésben hozzáintézt interpellációkra a választ. Lapunk tegnapi távirata teljes szövegében ismertette a miniszterelnök válaszáat és így most csak az ülést további folyamának ismertetésére szorítkozunk.

Interpellálók valamennyien azzal végezték felszólalásaikat, hogy a miniszterelnök nyilatkozatát tárgyalásra kifizetni kérték; a szélsőbalon a neveszerinti szavazáshoz szükséges névállásokat szedték össze s be is adták az elnöknek, de később aztán visszavették. A három első interpelláló egybehangzóan súlyt fektetett a nemet szövevényre, de kívánta, hogy az kétoldalú és kölcsönös legyen az érdekek védelmében s a kötelességek teljesítésében. Horváth B.-nak ama nyilatkozatát, hogy neki nem kell oly béke, mely érdekeink sérelmével jár, élénken helyeselte az ellenék.

Apponyi Albert gr. tudomásul vette Tisza nyilatkozatának azon részét, mely konkrét tényekre vonatkozott, azt azonban, melyben külpolitikánk vezéreivel jelezte, a tényekkel ellenkezőnek találta. Szilágyi a miniszterelnök nyilatkozatának utóbbi részében örvendetes fordulatot látott külügyi politikánkban, mely ha eddig is ilyen lett volna, sok helytelenség alig történt volna meg. Ugyanő tárgyalásra csak azért kívánta kintzni a kormány nyilatkozatát, hogy jobban constátálni lehessen a kormány és a ház közötti egyetértést e kérdésben.

Erre ismételen felszólalt Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! (Halljuk!) Első nyilatkozatomban rámutattam a különbségre, mely van a közt, a hogy egy kormány nyilatkozhatik és a közt, a mit egyes képviselő mondhat. Ezen helyzet kötelességem teszi most is, hogy az itt újában felmerült kérdés bővebb, részletesebb fejtegetésére ne bocsátkozzam.

És méltóztatassanak nekem megengedni, nem hiszem, hogy valaki helyesen és méltányosan azt mondhatná, hogy e felvilágosítások, melyeket adtam, hátuk mögött maradtak azoknak, miket a világ bármely parlamentjében ily kérdések ily stadiumában adni szoktak. Ugy van! a jobboldalon.) Nem hátuk mögött maradtak, de tül-

ték egymást! A két szék kölcsönösen közelített egymáshoz és kezdetét vette a jövő terveinek megbeszélése.

Ellenben a két fiatal leány oly komor hangulatban volt, hogy Dimitrij elbeszélése az általa épen most elkövetett csinyról csak egy rövid pillanatra nevette meg őket. A Pétervárra való utazás gondolata fölött való örömeben a kis gróf bukfeneczet vetett; ezt a rossz modort is egykori francia tanítójának köszönheti. Örült a korcsolyázó egyletnek és a tornaóráknak! Persze most már a zongorával is feygettek, azonban reménylette, hogy e télen még megkímélik tőle.

Csakhamar észrevette, hogy a fiatal leányok unják őt és elkezdte a jószágigazgató arczélet számtalan példányban papírosból kivágni; — ez is annak a nyomorult francia tanítónak a nevelési gyümölcse volt. Mikor aztán, változtatosság kedvéért, szánkokat készített papírból, a két unokanővér összedugta fejecskéjét, hogy bizalmasan csevegessen. Eddig a két fiatal leányuk mindene közösen volt: a nagy szoba, melyben a két nevelőnő aludt — mindegyik egy spanyol fal mögött — francia és angol lecczék, sétáik, egy szóval minden; csak öltözükük és a szolgálhad tiszteltelnyilvánítása volt ellük.

Mert hát Vasszilissa csak gazdag rokónak, a grófnak kö. yörhletességéből fel-fogadott árva volt. Bár csinos ruhái voltak, és szövegtük sem volt silányabb, azonban Zenaide grófkisasszony ruháinak szabása még is elegánsabb és modernbb volt; nevelőnője rosszabbul lett fizette és Vasszilissa csak kevés zsebpénzt kapott; karácsonykor és husvétkor mitsem adhattott a családéségnek, holott Zenaideken ezen ünnepek alkalmakor nem kellett takarékoskodni az ajándékokkal.

Vasszilissa nagyon értele alárendelt állását és ha láthatólag e miatt szenvedett, annak tulajdonítható, hogy unokanővért sokkal jobban szerette, semhogy oly érzelmeinek helyt adott volna, melyeket talán irigységre magyarázhattak volna. Zenaide ellenben egy szerencsés madár-

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája

(Október 2.)

A szüret. . . .

(Resignatio az íróasztal mellől.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Tehát itt a szüret!
Itt hordókkal, szüreteléshez szükséges edényekkel megrakott szekerek dűbörögnek végig a kövezeten, amott felpakolt koszik tömve ágyneműekkel és más háztartási eszközökkel, na meg gyermekkel is, mert az tudni való dolog, hogy a szüreti saison a gyermekek előtt örvendetesebb, mint bármely sátoros ünnep. Hogyne! A gyermeki kebel fogékony a természet szépségei iránt, a szőlő, de főképe a szabad természet ezerféle változatoságai és a hegyek — olyan csábító valami a város köhalmazaj közt tengődő gyermekekre.

Tehát bátran merem állítani, hogy a szüret a gyermekek öröme, és az a szőlősgazda, ki állításom valóságában hinni nem hajlandó, bróblálja meg csak kedves csemét-jének azt mondani a felpakolt szekerek előtt: „Te itthon maradsz!” — fogadom, hogy oly hangokat fog hallani, miutna valóságilag sirna valaki.

Azért fel az aprósággal a kocsisaroglyába, s ki velük a szőlőbe, had élvezék a szabadságot, a szőlőt és édes mustot.

Mert azt elmondhatjuk, hogy az idej szüretnek csakis a gyermeki felfogás örvendhet.
Az idén a fagy és jégverés a Hegyalján erősen pusztított. És mindezekben a csapásokon kívül egy nagy veszély fenyegeti a szőlőt éppen úgy, mint az emberiséget a cholera. Ez utóbbit azonban ki lehet beverni, mert csak ideiglenes átmenetet képez, az előbbi azonban állandóan befészkelte magát és ez a phylloxera.
Ott, hol ezelőtt egy évtizeddel a tőkeket földig húzta a gazdag termés, hol a szüreti

dény alkalmával vig élet és kicsapongó kedv támadt, ott most minden esendes, a kihalt tőkék csupasz karói mint fejfák meredeznek ki a földből, valóban egy óriás kiterjedésű temetőhöz hasonlít a világi híres promontorium nagy része.

És ez a veszély — mint az orosz határolm Ázsiában — ugy halad folyton előbbre. Azonban a természet titkait folyton furkászó és kutató emberi elme végre is diadalmaskodni fog a bajon és már félig diadalmaskodott is, amennyiben egy olyan eszmét támadt, mely „non plus ultra” a maga nemében, s erre az érdeklődők figyelmét felhívni kötelességemnek tartom, számítva egyszersmind a hálás utókor elismerésére is.

Tehát a szőlők elpusztulását csak ugy akadályozhatjuk meg, ha a phylloxerákat egytől egyig végkép kiirtjuk, ha pedig a kiirtás nem sikerülne, az esetben a phylloxerák csakis addig fognak pusztítani, míg lesz mit, azontul aztán éhen fognak elveszni. Dixi!

Élőmben azért, mert néha földrengés van, még nem következik, hogy a világnak vége lesz, így van a szőlővel is, egy pár phylloxera még nem csinál nyarat, még mulathatunk, és hogy az idén is, habár nem is mindentűnt, de itt-ott lesz vig szüret, mit legjobban bizonyít az, hogy a Hegyaljához vezető ország-utakon élénkebb a közlekedés, mint Gurahoncz és Koppenháza közt, a vasuti indóház pedig alig képes magába fogadni a sok kirándulót.

Aki tehát a komor, sáros idők beállta előtt még egyszer a szabadban mulatni, élvezni akar, használja fel most az alkalmat, annál is inkább, mert hallomás szerint az idén tőbb szüret n e m l e s z.

Még olyan sem, mint az én uri barátomé, ki szintén nagyban készült a szüretre s terve szerint már pár nap óta kint is kellett volna lennie. Tegnap összejövök vele.
— Mi az Kálmán? Te még itt vagy?
— Igen, mert nem kaptam szabadságot,
— válaszolt — de azért mégis szüretrelek, úgy mint tavaly, itthon.

— Hát hogy szüreteléd tavaly? — kérdém kíváncsian.

— Ugy, hogy hoztam 4 liter bort, aztán bezárkoztam a szobába, a falra nagy hegyeket rajoltam, egyiknek a tetejébe pedig a világi várat. Aztán annak a nézésében elmerengve addig kortyoltam, míg a székrlől nem estem. Akkor meg azt gondoltam, hogy — a hegyről gurulok le.

Az évezetek különfélék . . .
En pedig itthon maradvá, mit tehetek egyebet, mint kimegyek a Maros-töltsre s onnét a távolban kéklő hegyek felé küldöm bánattal telt sohajaimat, vagy kísétálok az alsó temetőhöz megbámulni, hogy mikép építik a cholera-kórházat.
Már pedig ez nem élvezet . . .

A Kumjasszin-család.

[1. Folyt.] (Regény.)
Írta: Henry Gréville.
— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G. —

Kumjasszin grófné háza.
„Olvasom föl egy hírlapot, Wachtel ur,” szolt a méltóságos asszony a német nevelőlőz. „Melyiket, grófné?” kérte a boldogtalan, mialatt a folyóiratok és hírlapok terjedelmes csomagja kizártottan lapozgott.
„A . . . nem, a „Revue des deux Mondes” első cikket.”

A nevelő kezébe vette a füzetet és élesen kirívó német kiejtéssel elkezdett olvasni.
„Mit csinálsz itt Dimitrij?” szakította félbe az olvasást a grófné, midőn fáának gu-nyos vonásait az ajtófüggönyök közül kikandikálni látta.

„Hallgatom tanítomat, mama!” válaszolt Dimitrij komolyan.
„Nem értheted, a mit olvas.”
„Oh mama, nagyon mulatságos! . . . oly rosszul olvas . . .” A grófné öszseránczolta homlokát és Dimitrij eltűnt.

mentek azok, a mint ezt legközelebb éppen a kérdéssel szemben a világ legelső parlamentjében láttuk. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Én tudom, érzem, hogy a magyar kormányelnök alkotmányunk szerint a politikai irányzatot felelős; a felelősség előtt nem is fogok soha kitérni akarni. Éppen ezért jeleztem az irányt, melyet ezen politika követ, — egyes közbeeső lépések concertálva nem lehettek — ezt talán a t. képviselő ur is látja; de a mely perczben az általános irány megváltozhat, tudni fognám kötelességemet. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ennek előrebocsátása után ugyanazon okokból, melyeket részletekben nyilatkozatomban felhoztam, kénytelen vagyok Irányi t. képviselő ur ezen kívánságára nézve, melyet előbbi nyilatkozatomban mellőztem, kimonádozni, hogy az irományok előterjesztésének helye és ideje, még ha az ülne is ezen a helyen, a ki első sorban kell, hogy megintesse, hogy az irományok közül mi közölhető a kérdés jelen stadiumában, ma nem lehetne.

Senki jobban, mint én, nem kívánja, hogy mentől előbb oda fejlődjék a dolog, hogy midőn legközelebb alkalmas lesz rá annak, a ki mégis első sorban vezeti az állam ügyeit, az irományok alapján is előadhassa a főlátogatókat. Hogy bekövetkezik-e már akkor a dolgok ezen stadiuma, azt természetesen ma előre meghatározni nem lehet. Éppen ezen indokokból nem is nyilatkozhatom általános nyilatkozatomnak horderejéről.

T. képviselő ur ismeri a szerződést, tudja, a mi abban benne van. Én bármely nevezetes hírlappal az iránt polemizálni sem itt, sem másutt nem fogok; de arról biztosíthatom, hogy azon szerződésekkel egyebet, mint ami igazán benne van, kimagyarázni sem fogok, és nem fogok még oda sem menni, hogy a szerződés szellemét, nem pedig valódi tartalmát tekintsem.

Egy pár kérdésre kell félreértés kiküldése végett nyilatkoznom. Első az, hogy gróf Apponyi képviselő ur hibáztatta és úgy tünthette fel, mintha én Sándor fejedelem ellen azzal valamit mondtam volna, hogy felemlítettem azt a telegramot.

T. képviselő ur, sem kedvem, sem szándékom nem volt, sem nem tettem, hogy Sándor fejedelem bántam, de ha az egész politika megítéléséről van szó, egy oly nevezetes factumot egyszerűen mint factumot megemlíteni, azt hiszem, nem lehet hiba, de sőt inkább szükséges, mert az egésznek megértéséhez egy alapot szolgáltat. (Helyeslés a jobboldalon.) Nem bántottam tehát, nem is akartam bántani, és minden ilyen szándékot magamtól elutasítok.

Továbbá többen a képviselő urak közül első sorban Irányi képviselő ur kérdezték azt, hogy mit értek az alatt, a mit mondtam arra nézve, hogy csak figyelmeztetés történt Sándor fejedelem irányában, és semmi sem történt kormányunk részéről az összeesküvés előidézők érdekében.

Gondolom ezek voltak a szavak. Mindegyiket megkivánom jegyezni, nem másokért, de azért, mert arra hivatva nem voltam, hogy én a német kormányról nem beszéltem, én beszéltem csak a magunk kormányáról — mondom — csak azért jegyeztem meg ezt, mert különben hivatlanul sóztam volna, ha egy más kormány tényeiről beszéltek.

hoz hasonlított, a ki ide-oda repked és tovább semmivel nem törődik. Féljt anyjától, egy kissé szerette is, úgy mint az ember szereti a mennyből szenteket, meghunyászkodva és nagy távolságban; fivére még nagyon gyerek, nevelője pedig túlságosan szigorú volt; hanem unokanővérét háttalalanul szerette. Bár tartózkodóbb érzelmenyilvánítással, de unokanővérénél is jobban szerette folyton távolvóló anyját, a ki éppen távolvóló közelebbé keveset számított a háznál. „Pétervár!” szól Vasszilissa szomorúan, ki tudja, visszatér-e ide a jövő évben!

„Es miért ne?”
„A néni azt mondta, hogy e télen bevezet a társaságba.”
„Nos, micsoda összefüggésben van ez az a...”

„Hátha férjhez megyek.”
„Ob, Lissza, az nagyon derék lenne, ha te férjhez mennél! Akkor hosszú ruhát hagnék esküvőhöz... Ab, Lissza, kérlek menj, férjhez!”

„Akkor többé nem lennénk együtt és én nem jönnék többé ide vissza... Szeretem ezt a régi házat; én itt igazán boldog voltam! E zugban szabadok vagyunk, senki sem háborgat itt.”

„Bah! szól Zenaide könnyelműen, „Péterről mama soha sincs otthon! Mindketten elhallgattak.”

„Viszontlátandó anyádat,” kezdé njra Zenaide.

Tényleg Vasszilissa anyja még élt, de a korán özvegygylet, vagyontalan anya más társadalmi körökben élt. Az ő modora, az előkelőség szempontjából tekintve, nem volt kifogástalan és Kumjasszin grófné, hábar hűgvala igen tapintatosan bánt, csak ritkán engedte meg, hogy leányát meglátogathassa és akkor is csak a nevelőnő jelenlétében beszélgethettek.

Ezzel Görö asszonynak inkább hiúsága, mint anyai szeretete volt érvé, miután az utóbbi tulajdonképen kevéssé fejlődött ki nála. Kumjassziné gazdag volt, és a leányának kelengyét igért. Ezenkívül leányának távolléte módját nyújtott arra, hogy néhány jóbarátjával szabadon pletykázhasson.

De különben biztosíthatom a t. képviselő urat, hogy az, egy teljesen, minden államok közt lehető minden fenyegetést megelőző barátságos hangon tartott figyelmeztetés volt és egyáltalán semmiféle vesztéssel Bulgária belügyeibe nem nyult. De azt tartom megint, és ebben éppen a képviselő ur igazat fog nekem adni, hogy ha egyáltalán, amint ő is elismerte, lehet egyik állam kormányának a másik állam irányában barátságos figyelmeztetéssel élni — hogy tehát ilyen figyelmeztetés éppen nagyon helyén lehetett ott, a hol, mint a hírlapokból méltóztattak róla értesülni, sokáig és alighanem éppen akkor az volt az általános, minden humanus embert aggasztó vélemény, — hogy a szemben álló pártok között talán az egymást felváltva, percileges hatalomra jutókat kölcsönös vérengzésre fogná vezetni. Semmi egyéb nem volt, arról biztosíthatom at. képviselő urat.

A t. képviselő ur azzal sem volt megelégedve, a mit a szövetségi viszonyról mondtam. Én becsánatol kérek, megvallom, nem emlékezem már, hogy az interpelláló képviselő urak közül melyik kérdezte, de egyik kérdésben benne volt, hogy olyanok-e viszonyaink általában és Németséggel, a mint azokat a közös külügyminiszter a delegatióban jellemezte? Éppen azért, mert ez volt az a kérdés, feleltem rá azzal, hogy olyanok, mint akkor ő általa jelezte. Ebben tehát a szükséges és kellő felvilágosítás bizonytalanság van.

Még egy kérdés volt, melyet a t. képviselő ur újra felemlített s a melyre egész határozottsággal felelek. Azt kérdezte, gondolom, kapcsolatban eredeti kérdésével, hogy monarchiánk kormányának kötelessége le magát abban a tekintetben, hogy Bulgáriát illetőleg egy bizonyos oroszjelöltet elfogad fejedelemnek. Erre határozottan mondhatom, hogy nem kötelessége.

Ezek után t. képviselőhöz (Halljuk, Halljuk!) kénytelen vagyok a t. házat a felhozottak daczára kérni, hogy választomat napirendre kitűzni ne méltóztassék, de igenis méltóztassék azt tudomásul venni. (Helyeslés a jobboldalon.) Méltóztassék abban is megengedni nekem, hogy tudomra legalább sehol függőben levő kérdések akkor, midőn még igazán ilyen stadiumban vannak (Igaz! Ugy van jobboldalon!) általános parlamenti vitát tárgyává nem tétetnek. (Ugy van! a jobboldalon.) Nincs eszt, hogy ilyen kérdések csak ennyire is vitattassanak, mint ma nálunk történt. Én szeretem, hogy történt, bár a felszólalások ellenem irányultak; de még ennyire sem szokott ez egy parlamentben sem történni, nem szokott az angol parlamentben sem, a melynek pedig a külügyekre való befolyását csakugyan senki kétségbe nem vonhatja. (Helyeslés a jobboldalon.) Méltóztassanak aszerint, amint a megnyugtató fellelhetők tartják, vagy nem, szavazni. Én a magam részéről csak azt nyilatkoztatom, amit már egyszer ugyancsak külügyi kérdésben e helyről mondtam: hogy a választom tudomásul nem vétetném, ez által beigazolnám, hogy ezen ügyek vezetését illetőleg irántam a kellő bizalom nincs meg, bizonynyal át fogom adni helyemet másnak, de abban a reménybe, hogy azon követelést, hogy azon kérdés napirendre tűzessék, az sem fogja teljesíteni; mert bárki legyen utód, érezni fogja kötelességét. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Kérem méltóztassék a választ tudomásul

Vasszilissa szomorúan felelt:
„Az igaz, anyámat viszontlátandó.”
Egyebet nem szólt.

Kilencz óraker theát szolgálták föl; a porcellán finom, ez ezüst edény tömör, a kis kenyérszeletek friss süttekkel a vaj éppen most kőpült, a kalács a legfinomabb buzaslisztból; egy szóval egy hercegi család egész fényűzése ki volt fejtve; de egyáltalán hiányzott az a kényelem is, mely kivált Oroszországban a nagy, cseléddus háztartásokat jellemzi.

A háziasszony fizetett bőven, de tovább a házbellekkel mitsem törődött; annak soha sem nézett után, hogy a gyermekek és az alkalmazottak jól vannak-e kiszolgálva.

Következett a lefekvés ideje. Wachtel eljött növendékként és mig azon fáradozott, hogy a nevelőnőnek néhány otrombaságot mondjon, zsebeit telefonta a gyerek papirszeletekkel.

Dimitrij megcsókolta a két fiatal leányt, Bochet kisasszony előtt meghajolt és el akart menni, anélkül, hogy miss Juniának jöjéit kívánt volna; tautója azonban visszatartotta és megpirongatta.

A bünső nyugodtan engedte magát visszavezettetni, — mert ezzel is időt nyert — melyen meghajolt miss Junior előtt és az elmenetelkor Zenaide legnagyobb gyönyörtéggel grimaszokat vágott.

A nevelőnő, kezükben gyertyával, mind egyik a maga egy-ellenzője mögé vonult, hogy éjjeli toilletet csináljanak; a komornák lábujjhegyen jöttek be, hogy a leányok hosszú haját kifésüljék befönáják; aztán lehullottak az öltözékek és fehér alszoknyák.

Végül Vasszilissa és Zenaide letérdeltek a szent kép előtt és elmondták imáikat. Aztán jó éjszák! mondták a tőlvől az égyellenzőknek és bebujtak szíza, fehér ágyaikba, melyek oly közel állottak egymáshoz, hogy a két leány halkán beszélgethettek.

Lissza szokása ellenére ezúttal hallgatag maradt.

„Bizonyosan férjhez meneteledre gondolsz,” susogta Zenaide, mikor a második égyellenző gyertyája is kialudt.
„Igen,” választott Vasszilissa halkán és

venni. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

A ház nagy többsége, — mint már táviratilag jeleztük, — a miniszterelnök választását tudomásul vette.

Ezzel az ülés véget ért.

K ü l f ö l d .

Freyinet Toulouseban. Párisi jelentések szerint minden lap, meg az opportunista is, helyeslik Freyinet toulousi beszédjét. Némely esti lap azt mondja, hogy a miniszterium állása megszilárdult. A „Temps” így ír: „Vagy semmiféle kormányt, vagy a békülés kölcsönös engedelmények kormányát! E miniszterium megkutatását csakhamar a kamara főlészása követő kedvezőtlen körülmények között. A miniszterelnök beszéde mindazon republicanus helyesléssel találkozik, kiknek a köztársaság és az ország jövője szíven fekszik.” A „France” kijelenti, hogy Freyinet programja: béke ki- és befelé.

Kaulbars a diktator. Sophiából jelentik, hogy szeptember 30-ikán a sophiai polgárok egy küldöttsége megjelent Kaulbars tábornoknál és felkérte őt, gondoskodni mihamarab egy fejedelem választásáról, miután ipar és kereskedés nagyon szenvednek a jelen körülmények között. Kaulbars azt felelte, a kormány teljesítése előbb az orosz követeléseket, akkor a fejedelem megválasztható két hálatt. A küldöttség azt kívánta, Kaulbars jelöljön meg egy candidátust a trónra; Kaulbars ezt iafelőtlenk nyilatkoztatta. — A „Moszkovskaja Viedomosti” Kaulbars tábornoknak Sophiában tett nyilatkozataira vonatkozólag azt írja, hogy e szíldrang azt tanúsítja, hogy bármit tegyünk is a diplomata, Oroszország sorsán a két intézője hajlíthatatlant elhatározásában és félre nem vezethető. Európa már bizonyára belátta, hogy Oroszországnak meg kell hagyni az őt megillető állását Bulgáriában.

Legujabb posta.

— **Aggasztó hírek.** Sophiai hítelesek látszó hírek szerint, ott attól tartanak, hogy Kaulbars tábornok azt fogja kereszteni, hogy Bulgária fölé ideiglenes orosz regensséget helyeznek, élen Kaulbars tábornokkal. Azon esetre, ha nyugtalanság támadnának, a Mustafa-passa mellett összpontosított 70,000 főnyi török hadsereg be fog vonulni Kelet-Ruméliába, hogy azt a teljes pacificalásig megszállva tartsa. Így akarja ezt, állítólag Oroszország. E hírek folytán Sophiában rendkívül az izgatottság.

— **Tüntetés a sophiai orosz consulatusban.** Szeptember 30-iki kelettel távirják Sophiából: Az orosz diplomatiai ügynökség épülete előtt ma tüntetés volt. Ugyanis egy az egyes czehek két-két meghatalmazottjából álló küldöttség, élen Vulfseff és Kaszaboff sophiai képviselőkkel és néhány törvényhatósági taggal jelent meg az ügynökség épületében Kaulbars tábornok előtt, hol Vulfseff kijelenté, hogy a bolgár nép eljes odaadással viseltetik a czár iránt; ámde az ügyek állása olyan, hogy az új fejedelemnek rövid idő múlva leendő kinevezetése fördéket kell, hogy képezzen.

Kaulbars tábornok következőleg válaszolt: A czár szívébe zárta a bolgár népet s jólétet és fejlődést kíván neki; igéri is, hogy támogatni fogja egy a bel-, mint a külügyi politika terén. Ámde épp e czél elérése végett szükséges, hogy a választások későbbi időre halasztassanak; azért fogja Kaulbars a bolgár kormánytól folytatni a folyvást követelni, hogy novemberig halassza el a választásokat. Vulfseff ismételtén biztosította az ügyvivőt a bolgároknak a czár érzelmei iránt táplált hálájáról, kijelenté azonban újra, hogy az állam biztonléte, a tör-

kinyújtotta kezét, hogy unokanővérét megfogja.

„Szeretnél férjhez menni?” kérdé ez kíváncsian. A házasság szó, mely tulajdonképen rá nézve még nem is létezett, tömörked elbájos dolgot látszott előtte rejteni; új ruhát, ékszereket, pompás fehér menyasszonyi öltözéket, narancsvirágokat, templomi énekeseket és égő viaszgyertyákat — szóval mindent látott benne, csak a férjet nem.

„Nem!” választott Vasszilissa, miután a kérdést egy ideig lelkeben mérlegelte.

„Miért?” kérdé Zenaide annyira meglepetve, hogy a szokottnál hangosabban szólt. Egy erőteljes „Hm!” hallatszott a baloldali égyellenző mögül.

„Miért?” ismétlé halkabban és megszorította unokanővére kezét.

„Nem tudom... én félek!”

„Félni? Miért?”

„A férfitől.”

„Neveléses! egy férfitől csak nem lehet félni? a férfi az férfi! Hiszen mindenki férjhez megy; én is férjhez fogok menni; legalább reménylen!”

„En attól a férfitől felek, a kit számomra választanék,” mondá Vasszilissa határozottabban; fölfedezte titkos aggodalmának okát.

„Fiatal, gazdag előkelő lesz... mint minden férfi!” viszoná Zenaide lelkesülten.

„Nem, Zina,” szól Vasszilissa meggyőződéssel, „mindezekkel a tulajdonságokkal nem fog birni és mégis hozzá megyek.”

„Mi jut eszedbe? Ma este furcsa eszméid vannak!”

„Majd meglátod!”

„Isten adja, hogy tévedj! Ilyen férfit nem tudnék szeretni!”

„En sem. Jó éjt kedvesem, aludjál jól!” szól csendesen az árva.

A szent kép előtt függő lámpától megvilágítva két mellszobor emelkedett föl és csókot váltottak.

„Hm! hangzott a jobb oldali égyellenző mögül.

A két fejecske eltemette magát a párnák közt és az éj esendjét, miss Junior éles hortyogásán kívül mi sem háborgatta többé.

(Folyt. köv.)

vényes állapot és az alkotmány iránti tisztelet azt követelik, hogy a választások haladéknél eljussanak meg. Kaulbars erre az válaszalól, hogy a fejedelem válasza nem bolgár, hanem nemzetközi ügy. A fejedelem megválasztása még nem történt meg és nem is fog hamar megtörténni, még pedig azért, mert ha a választások két hét múlva végbe is mennének, két-három havi időköz telnék el a választások s azon időpont közt, amikor a nagy sorsra az fejedelemválasztás fölött véleményét nyilváníthatná. Vulfseff válaszában csodálatosnak tartja, hogy, noha már három év óta fáradoznak a fejedelem eltávolításán, a hatalmak a bolgár trón betöltéséről nem gondoskodtak. Kaulbars erre eltávozott, de csakhamar visszatért s a következőket mondá: Még van valami, amit közölnöm kell s ez az, hogy sem Sándor herceg, sem családja tagjainak bármelyike soha többé nem fog Bulgáriába visszajönni. Azért mondom ezt, mert hallottam, hogy a sorsban néhányan Sándor fejedelem újolgi megválasztása érdekében akarnának mozgalmat indítani. Vulfseff erre azt felelé, hogy igen korlátolt azok száma, akik e szándékkal vannak eltelve és hogy az ellentétes kívánatok daczára valamennyien arra köteleztek magukat, hogy ez ügyben Európa határozatát fogadják el.

— **A bolgár minisztertanács válasza Kaulbarshoz.** Szerdán este a bolgár minisztertanács a Kaulbarshoz intézendő válasza felett tanácskozott és azt határozta, hogy a Kaulbars jegyzékében és körleveleiben foglalt kérdések iránt előbb magával Kaulbarsal fog értekezni. Ez alapon a válasz iránti végleges határozatokat elnapoltatták. Diplomatai körökben úgy vélekednek, hogy az elnapolás annak jelét tekinthető, hogy Kaulbarsal, ha ugyan ő is engesztelékenynek fog mutatkozni, meg egyezés fog létrejöhetni.

Előfizetési felhívás

az
„ARADI KÖZLÖNY”
politikai napi lap

(megjelen vasárnap és ünnep utáni napon is)
1886. évi utolsó (okt.-decz.) negyedére:
helyben, házhoz hordva... 3 frt — kr.
vidékre, postai szétküldéssel... 3 frt 50 kr.

Az „Aradi Közlöny” előfizetői a „Gombostű” cz. szépirodalmi havi közlőnyt díj mentesen kapják.

Nehogy a szétküldésben fennakadás történjen; kérjük az előfizetési pénzeket legelőszőrben postautalvánnyal — f. hó végéig beküldeni.

Hirdetések jutányos, kereskedelmi hirdetések föltöte olcsó áron vétetnek fel.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Október 2. Szombat. — Róm. cath. napt. Leodegár — Prot. napt. Remigius. — Görög-ország napt. (sept. 20.) Euzziát. — Nap két óra 1 percz. Nyug-szik 5 óra 36 percz.

Ok. 4. Csanádmegei közgyűlés Makón.

Ok. 6. Az aradi vértanúk gyásznapja. I. D. e. 10 óraker gyász istentisztelet a minoriták templomában. 2. Kivonulás a vértanúk sírjához.

Ok. 10. A csanádmegei gazdasági kiállítás megnyitása.

H I R E K .

Arad és Vidéke.

— **Október 6.** A budapesti munkásoknak október 6-iki ünnepély-rendező bizottsága, elhatározta, hogy a vértanúk gyásznapjára napján koszorút küld a 13 vértanú sírjára. Balogh László szatolmester vállalkozott is rá, hogy azt Aradra hozza. A budapesti iparosok szintén nem akarnak hátramaradni a kegyeletes versenygésben és nemzetiszin szallagos pálmágot küldenek a sírra. A budapesti egyetemi ifjúság azonban még nem határozott a felől, hogy kegyeletlenek, mily alakban ad kifejezést. — E hírekkel kapcsolatban említjük még fel, hogy október 6-ikán a síremlék előtt az alkalmi beszédet Tisztai Lajos fogja tartani.

— **Az egészségügy Aradon.** A főorvosi hivatal jelentése szerint az egészségi állapot városunkban jelenleg igen kedvezők, mit a fölmerült cholera hírekkel szemben örömmel hozunk köz tudomásra.

— **A „Kölcsey-Egyesület”** f. hó 10-én d. e. 11 óraker a városháza emeleti kistermében rendezte a közgyűlést tart. melyre a tagok ezennel tisztelettel meghívottak. Tárgy: 1) Alelnök választás. 2) Esetleges indítványok. Arad, 1886. október 1-én. A z e l n ö k s é g .

— **Választmányi ülés.** A magyaryelv-terjesztő- és temelkezési-egylet folyó hó 3-án d. u. 3 óraker az egylet hivatalos helyiségében ülést tart, melyre az érdekelteket e helyen is meghívja az elnökség.

— **Hamisítják a tejet.** Annak daczára, hogy a rendőrség a piacokon a tejet vizsgálja, s a hamisított, vagy vízzel föleresztett tej tulajdonosait érzékenyen bünteti, a legtöbb házból oly rossz tejet visznek a „milimárik” hogy élvezete majdnem lehetetlenné válik. A napokban egy család megvizsgáltatta a hozzá hordott tejet, mivel úgy tapasztalta, hogy a kis gyermek valahányszor evett belőle, mindig beteg lett, s a főorvosi hivatal megállapította, hogy a tej felnyírva vízzel van föleresztve. Már most ha tekintetbe vesszük, hogy hány száz házba hordanak hasonló mi-

nőségű tejet, s mennyire rontják vele a közegészségi állapotokat, igen kívánatos lenne, ha a házról tejárusok is szigorú ellenőrzés alá vétetnének.

— **A szüret.** Bárhova megy az ember, mindenütt a szüretről van szó. Egyik jött a szüretől, másik most készül oda. A gazdák egy része elégedetlen a teremtés mennyiségével, másik ellenben különösen azok, kiknek Ménesen van szőlőjük, a termés szűkét kárpótolva látják a minőségben, mely némely fajoknál igen kitűnőnek mondható. Az üzletemberek azonban nem igen örülnek a szüreti időnek, mert alatta az üzlet teljesen pang.

— **Baleset jelzőlámpa hiányában.** Kocsis építkezési vállalkozó a Karolina-utczában a Kertucz-ház előtt esatornát építtetvén, elmulasztotta a tegnapi éjjelen a figyelmeztető jelzőlámpa kifüggesztését, onnélfogva a tegnapi reggel 3/4 óraker vasutára hajtott bérkocsi a nyílt esatornának neki hajtva, beledől s tengelye s a kocsi eleje összetört. A mulasztással vádolt vállalkozó ellen följelentés tétetett.

— **Betörés a pécskai járásbíróhoz.** M. Pécskán a járásbírónak a város közepén levő lakásába a napokban a reggeli órákban tolvajlasi szándékkal betörték. Legelőszőr az ott lakó főfőskereskedő boltjába akartak behatolni és pedig az udvari oldalról a fal kibontása által, aztán a kályha fűtő helyén keresztül, végre a padláson akartak az üzlet helyiségbe betörni, de eredménytelenül. Ezt belátva által mentek a járásbíró udvarába és az istállóban levő lovak egyikét az udvarra kivették, miközben a tolvajok egyike a lakosztályba felment zajt csapott, mire a járásbíró fia felébredt s utána nézett az udvarban a zajnak. A vakmerő tolvaj pedig felhasználva ez alkalmat, bement a járásbíró fiának tres szobájába. Kutatók jobbra-balra és elvitt egy pénztárczát, melyben 28 kr. volt, és egy bikszát, — a pénztárcza későbbben megkerült az udvarban úresen. Elvitték még a tolvajok az istálló melletti eselészobából egy kevés ruhát, és elmenekültek nyomtalanul. Az esetből következtetni lehet, hogy a betörők többen voltak és olyanok, kik a helyi viszonyokat ismerték. — A nyomozást megindították, de eddig eredménytelenül.

— **A banáti ágostai evang. főesperesség** — mint Temesvárról írják lapunknak. — mult hó 30-án tartotta meg közgyűlését Kramert főesperessé emlekte alatt. Az ülésen a budapesti főesperesség indítványa a synodus egybehívása iránt mint időszertlenül elvetett határozatot. Fabinyi Teophilus miniszter köszönő levele a főesperesség üdvözlőteléjével fogadtatt. A jövő évi consistoriumba megválasztatták: elnöké Kovács Agoston, világi ülnökökkel Belicska Benő, Lindner Ede és Pattyanaszky Elek, egyházi ülnökökkel Kolényi Emil, Jeszenszky Ándor és Priny János. Az esperesség 50 éves fennállása alkalmából bemutatott az esperesség monographiája, melyet Kernuch elkészít ir meg.

— **A megyei közkórház betegforgalmának** szeptemberhavi kimutatásából közöljük a következő adatokat: Maradt a mult hónapról 80 fi, 75 nő, e hónap felvetett 117 fi, 74 nőbeteg; összesen ápolottat tehát 197 fi és 149 nőbeteg. Ezek közül fölépülve 108 fi és 51 nő; javulva 15 fi, 8 nő; gyógyultalanul pedig 2 fi- és 1 nőbeteg bocsátották ki. Meghalt 9 fi- és 6 nő. Az összes fogyatkozás tehát 134 fi és 66 nő lévén, maradt a következő hóra ápolás alatt 63 fi és 83 nő, tehát összesen 146 beteg.

— **Nyilvános köszönet.** Az első aradi önk. polg. tiszteletör 50 éves fennállása alkalmából mult évben tartott jubileumi ünnepély szamadásai az évi számadásokba egybefoglalva a kar kebelében felmerült több rendbeli tisztviselő változások folytán csak az idő szerint láttathatván el közgyűlési zárhatározattal, midőn ennek adatait lentebb kivonatossan az érdeklődő t. cz. közönség becses tudomására hoznánk, felhasználnak az alkalmat a kar háltis elismerésének kifejezését adni az érintett ünnepély tartama alatt is irányában kiválólag tanusított jóakarát, gyamolítás és részvételét, nevezetesen: Arad szabad királyi város tekintetes tanácsának, az ünnepélyen megjelent összes hatóságoknak, a részvételükkel megtisztelt helybeli és vidéki túzló- és más egyleteknek, az ünnepély létesítéséhez anyagi segélyvel is hozzájárult egyesek- és intézeteknek, a helybeli sajtó szerkesztőseinek és lapulajdonosoknak, az ünnepély alatti gyakorlaton szövetségesként résztvevő újarad-—zigmondházi önk. torna-tisztelőegyletnek, a zászlóanyának, a koszorús hölgyeknek és vőfélyeknek, a rendező központi bizottság és albizottságok elnöke, alelnökei-, jegyzői- és összes tagjainak, az ünnepély tartama alatt kiadott „Emléklapok” szerkesztője t. E. Illés László urnak, továbbá Némethy Károly aradvárosi tanító urnak, mint ki a kar felszabadítását megírnival szíves volt, és végül mindazoknak, kik külön, vagy együttesen vállalték közreműködését az emlelt ünnepély sikerének előérében.

Fogatják mindnyájan az első aradi önk. polg. tiszteletör legközelebbi köszönetét s abbéli biztosítását, hogy a kar mint eddig, úgy ismét a legszentebb feladatának fogja ösmerni városunk élet és vagyonbiztonsága érdekében bármily vészszel szemben hitványos híven és önzetlenül mindenkor sikra szállni.

— **Az ünnepély anyagi eredménye** a következő volt: Arad sz. kir. város hatóságától 200 frt. Falk Miksa országgyűlési képviselő úrtól 50 frt. Az arad-csanádi és arad-körösvölgyi vasuti igazgatóságoktól együtt 30 frt. A Főcseré bízottosi intézetétől 5 forint. Mint kizárólag az ünnepélyre befolyt nagyobb összegű adományok, továbbá kisebb vegyes bevételek 952 frt 13 kr. Az ünnepély táncszálmára befolyt 420 frt. Összes bevétel 1647 frt 13 kr. Kiadás pedig: A fenti bevétel 1647 frt 13 kr. s a kar pénztárától utólag fedezett 266 frt 55 kr. Összesen 1913 frt 68 kr. Tisztelettel Aradon, 1886. szeptember hó 30-án. A k a r p a r a n c s n o k s á g .

— **Felügyelői lak a fakiskolában.** Hogy az új fakiskolában levő ültetvények eltolvajlása

meggátoltassék, s a felügyelet biztosítottassék, a város a felügyelő részére kis házikót szándékozik építtetni, melynek hozzávetőleges költsége 413 ft 80 krajczárra rug.

Furcsa borralvó. Tegnap egy ur emberhez czipesze azzal a megbízással küldte el, hogy bizonyos követelést hajtsa be. Alkalmassint a tisztelbéli végrehajtó ur kisse tulmunt azon a határon, a meddig mennie szabad volt, s azért fáradsága illó jutalmul olyan egy pár legyintést kapott arczára, hogy orrán száján dölt a ver. Az önbíráskodás e neme kétségkívül kihágással fajú s büntetendő eseményt kepez, de az igaz, hogy nagyon sok esetben a pénz behajtása is oly módon szokott az iparosok tapintatlan üzeneti folytán eszközöltetni, hogy az illető, ha főleg vérmes természetű van, nem igen bírhatja indulatát legyőzni.

Elveszett aranyóra. E h r e n b e r g e r Mária urhölgy, mezőhegyesi lakos tegnap egy kettős fedelű nő aranyórát, melyre 346883. sz. volt véve, Aradon elvesztett. A becsületes megtalálót keretik a rendőrségnél átadni, hol illó jutalomban részesül.

Hozlik a „Jó pástornál.” Azt már megemlítettük tegnap lapunkban, hogy a mi színeszeink meglehetősen derült hangulatban érkeztek meg. Azt pedig most tesszük hozzá, hogy az a jó kedv beleyult a késő éjjeli órákba. Eljuttot belőle egy a „Jó pástornál”-ba is. Két derült comicus készült itt a „Petneházy” két tót szerepére, ékes tót dialectusban beszélve egymással. A „Jó pástornál” pedig tudvaleg a legizgalmas aradi színtársulat nyája. Akadt is rögtön egy szítyi, a ki sietett megmagyarázni a mi comicusunknak, hogy a „tót nem ember.” És a világról sem akarta elhinni H o s z l i k személyesítőnek, hogy ő épp olyan jó véru magyar, akár a Szítyi ur. Ki tudja, talan egy véres nemzetiségű küzdelem lett volna a vita vége, ha időközben tanuk nem érkeznek Hozlik javára. Az igazolás után szent lett a béke, a tótunk nevezett comicus pedig e jelenetben legalább megkapta szerepének dicső kritikáját, mielőtt — eljárt volna a színpadra.

Elgázolás. Tegnap délelőtt egy sváb paraszt a setéter kezdeténél egy magyar falusi nőt elgázolt, s ennek folytán a nő hátán és jobb karján jelentékeny sérülést okozott. A sváb aztán látva a bajt, lovai közé csapva elvágott. Rendőr sehol.

Zsebtolvajlás. Torfai Mária urnőül tegnap az izraelita templom közelében egy ismeretlen tettes felőlte zsebből kettős fedelű ezüst óráját lánczsal együtt, melyen T. M. betűk voltak véve, kilopta. A tettes még eddig a nyomozás dacára ismeretlen.

Hazánk és a főváros.

Európa szeme a Sándor-utcai Házon
A csőtörtőki képviselőházi ülés alatt, a „nemzetközi figyelem” sulya nehezedett a házra. A kik benne voltak, — írja a „Nemzet”, — tekintet nélkül a szerepre, melyet játszottunk, büszkélkedtünk rajta egy kisse, s nagyon melegsünk volt miatta. 9 órákor már nagy közönség állongott a ház előtt. A folyosókon izgatott nyüzsgés, roppant füst. Az ólvasó teremben nagy az érdeklődés a bulgáriai táviratok után. A buffétben sokan vörös bort isznak, különös tekintettel a cholera-ra. A kapuk hirdetik, hogy minden jegy elfogyott, a tömeg az utcákon nőttön nő. Tíz órákor kezdődik a tárgyalás a vámszövevényről: a Ház úres. Pecsikai Gál Jenő osztogaz az Apponyi nézetében, az ő hallgatóság az Apponyi nézetében hangon, mely harsogó zsvajt alkalmas tulivalogni, nézeteit, de azt a csöndet, amely őt most körülfogja, eloszlatni a legerősebb szónoki hang sem képes. A karzatok lassankint megtelődnek zsúfolásig. Asszonyközönség még a képviselőkarzatára is jutott; az idegenek helye teli; a hallgatók között sok a — bürzslatogató, csak a főrendiek helyén vannak kevesebben. Ellenben a hölgykarzatra jut három főrend: Perzel Béla, Somssich Pál és Kaucz Gyula. Tiszta föláll, — mint egy óriás mehköpi, úgy zug a ház. Szünet következik. A folyosók még élénkebbek, — szünet után pedig olyan csöndesek, mint a sírbolt. A házban a légy dögcséssé is meg lehetne hallani. Tiszta mondja a monarchia politikáját a Balkán félszigeten. Zug a helyeslés, előbb lassan, aztán hatalmasan, s a Sándor-utcai palotán messze tul. Megkönyvebbülten léleklék fel az egész ház, és gyors robogású berkocsik vágatnak a táviróhoz, a világ minden részébe megvinni. Mit mondott a magyar kormányelnök. Az egész beszéd 8 percig tartott, s Tiszta mondotta nyugodtan, erőteljesen, határozottan, a fontosabb helyeknél (mi nála szokatlan) — kizárta néve; minden szava olyan sulyal esett, mint a kő. Utána több tervezett hatással, nem hagyva felhagyhatatlanul semmit a mi népszerű szövegeket — s e történelmi hűségnek megfelelően, e nevezetes parlament elnöki, hozzátesszük azt is, hogy meddig — Horváth Boldizsár 25 percig, Irányi Dániel 27 percig, Apponyi Albert gróf 22 percig, Szilágyi Derső 20 percig. Valamennyien előkelően, nemesen szólottak, s — nem veték tudomásul a miniszterelnök választását. A ház tulajdonképpén úgy állott föl, mint egy erdő, hogy (miután Tiszta ismét megerősítette, amit az imént mondott) választást a legteljesebb megelégedéssel tudomásul vevgye. Ez ülés egyike volt a legfontosabbaknak, sőt legerdekesebbeknek, melyeket a magyar parlament a legutóbbi évek alatt látott.

Bravour a szünelgésben. A szünelgésnek valóban bannulatra méltó példáját mutatja a következő eset. Néhány héttel ezelőtt némi feltűnést okozott egy ismert nevű magán hírlapi nyilatkozata, melyben tudatta, hogy az leánya és gróf R. Ernő közt történt eljegyzést semmissnek nyilvánítja, mert gróf R. már évekel ezelőtt jogervényesen házasságra lépett. A főúri család, melynek jóhiszeműségével ilyen visszaélés történt, nem hagyta annyiban a dolgot, hanem egy tekintélyes fővárosi ügyvédet a további lépésekkel bizta meg. A rendőrségen is dolga akadt s az egész csöndben folyt nyomozás eredménye az lett, hogy esütörtökön délelben a muzeum-köruton azt az állítólagos gróf R. Ernőt ellokták. Állítólagos, mert kiderült, hogy valóságilag lakatoslegény és pinczér volt, ki már évek óta szülhámoskodott gróf név alatt Szerepét sokáig igen ügyesen játszotta, sok

embert sikerült rászédnie, míg most végre hurkora került.

Csökken a cholera a fővárosban és és vidéken is mindenütt. Budapesten az utolsó huszonegy óra alatt 15 többnyire nem heves lefolyású betegedés és 10 haláleset fordult elő. A halottak közül azonban 7 már a régebbi betegek közül való, s az újabb betegedések közül is csak hat volt ázsiai cholera. A halottak közt van egy irtalmatlan apácza-ápolónő is. Az összes eddigi betegedések száma 522, a halálozásoké pedig 169.

Tiszta kéz. Körmozgánya nemrég megvette a József-gólyfűrészen levő fűrészmalmot, s azt az 9 hó 27-én megtartott nyilvános árverésen az eddigi birtolnok Gleisinger J. P. tescheui czégnak 400,000 frtért hárta meg, mint legelőbbet árverőnek herbe adta. Megelőzőleg azonban a tárgyalás előtt való napokban több árverező egyes fölvilágosításokat szerzeni ellátogattak Chahada a József körmozói polgármester ur lakására. Hogy mikor, ki által? nem tudni, de tény az, hogy a polgármester ur asztalfőkéja valaki (valószínűleg az árverező egyike) három darab ezüst becsusztatott. Midőn a polgármester a főköbön valamit keresgált, kezébe akadt a három darab ezüst bankjegy. Ő legjobbnak látta a városi közgyűlést rögtön összehívni, ott a tényállást előadni olyan indítvány mellett, hogy 8 napig az összeg letétképen kezeltessek a városi pénztárnál s az illető, ki e pénzt a főköh rejtette, jelentkezhetik átvétele végett. Ha — a mi nagyon valószínű — senki se jelentkezik, akkor a pénz az alakulóban levő körmozói elszegényedett polgárok egyesületé javára fog fordítani. De ezzel nincs vége a dolognak. A körmozói tanács megbámulta a tiszta jellemű polgármester tettet, s most azt tervezi, hogy ama bizonyos 400 ezer forintot bérlelőből Chahada polgármester urnak megszavaznak 3 ezer frtot, ezzel akarván őt kárpótolni a visszautasított megvesztegetésért.

Három hónap óta alszik egy Lajta Zsigmond nevű asztalosmester, kit csak esütörtökön szállítottak a Rókusba Dunavacsoról. Ő maga semmit sem tud az akaratlan utazásról, mert alatta tetta meg. Mintegy három hónappal ezelőtt abba hagyta a munkát, lefeküdt s azóta nem is ébredt föl, hanem alszik szakadatlanul. Ha megrázzák, vagy beleszólják a fülebe, nyögözög hangot ad, de nem válaszol s erőtlen szót kiemelt nem tud. Száját sem nyitja föl s csak hig ételt tudnak fogai közt a szájába önteni. Így táplálta a felesége már három hónap óta. Most végre beszállították a szegény embert a Rókusba, hogy megtudják, mi baja van s lehet-e rajta segíteni.

Gyönyörűséges állapotok uralkodnak Győr városában, ha igaz, a mit egy ottani lapban olvassunk. Egy magyarországi miniszteri tisztviselő idözött kedden (győröt) s az éjjeli vonattal kívánt visszautazni Budapestre. Magánkörben élvezett vacsora végzetével éjjel után a vendéglőbe ment, — hogy száműlját ki egyenlítse s podgyászat az állomáshoz vitesse. Berkocsi természetesen nem volt látható a fehérvári-utcai állóhelyen: kénytelen volt tehát gyalog indulni a vasútra s podgyászat a vendéglő bérslatgójára bízni. A főpinczer azonban nagy bocsánatkéréssel a városi főkapitány egy legújabb rendeletére hivatkozott, — mely szerint „Vendéglőbeli háziszolgálatok utipodgyászt a vasutállomáshoz vinni tilos” s meg is magyarázta, hogy e bölez intézkedés nem a cholera, de a hordartestület érdekében bocsátott ki. Éjjel után két órákor persze nem lehet hordárt keríteni — s mivel berkocsi sincs, e főkapitányi rendelet folytán kénytelen volt az előkelő kormányhivatalnok saját maga kiczipelni a bundáját és utazótáskáját a vasutállomáshoz. Hogy ezen rendőri intézkedésre mily jellemző kifejezést használt a hordármunkához nem szokott uri ember, azt nem írjuk ki, de hogy maga az intézkedés legkevésbé sem alkalmas az idegenek forgalmának emelésére — az bizonyos.

Rövid hírek. Az egyetemi olvasókör 500 frtot szavazott meg könyvtára gyarapítására. — A fővárosi elemi iskolákat a járványbizottság határozata folytán újból megnyitják. — A budapesti törvényeszk kimondata, hogy a Desseffy-Márai párbajgyűben az elesett fém elkövetett sajtóirányvege néve az apát elismeri magánvádlóul. — Két új vasut terve közel a megvalósítás stadiumához: a pozsony-szombathelyi és a debreczen-füzesabonyi. — A l-s ó-F e h e r m e g y e közgyűlése elismert busziratot intéz Kemény Gábor volt miniszterhez. — A törökbecsei tüzkárosultaknak Herteleny főispán 200 forintot gyűjtött, a közgyűlés pedig harmadfelezer forintot szavazott meg. — Herbert János t a pécsi polgárság tisztelbéli főjegyzővé akarja megválasztani. — Szabadka város igazságügyi palota s fogház építését határozta el. — Ugyane városban történt, hogy 80 legényt újra a sorozó bizottság elé állítanak, mert az a gyaru, hogy törvénytelg uton szabadultak ki.

A nagy világ.

Merénylet a czári pár ellen. Egy újabb jelenségről ad hírt a táviró, mely bizonyítja, hogy a titkos aknamunka a despotismus hazájában ha sokáig szünetel is, de meg nem szünik. A mint ugyanis a berlini „Tagblatt”-nak Pétervárról szeptember 30-iki kellettel sürgönyzik, ott egy már a megvalósításához közellevő merényletnek jöttek nyomára, mely könnyen a czári pár életébe kerülhetett volna. Eddig csak annyi jutott nyilvánosságra, hogy a merényletet egy vasúti állomáson vasúti aknával akarták elkövetni.

Akik rabolják a kegyeletet. A bajor királyi jószágigazgatóság érte hozta, hogy van kell kizsákmányolni a kegyeletet, melylyel a bajor nép néhai II. Lajos király iránt viselkedik. Miután a királyi kastélyok mutogatása óriási összegeket jövedelmezett s a jövő évre is sokát ígér, most oly látványosságú török fejüket megvizsgálták. München városában, szept. II. Lajos diszmissziójánál, a királyi szék is elterjedtek róluk, s terhel.

hát még mit jövedelmezne — gondolák — ezekben bemutatása. Az udvari kocsiában az októberi ünnepeket alatt, mikor mindenfelől ezernyi nép tödül Münchenbe, láthatók is lesznek a pompás járművek. De mit érnének a disztárgyak a drága löszerszámok és aranytöltésű ruhákhoz? A drága löszerszámok és aranytöltésű ruhákhoz? Tehát papiermachéból hű utazatok készülték a királyi gyönyörű lovairól, melyeket aztán felszerelték a kocsiok elé fogtak. A lovakon papiermaché-lovaszok ülnek, XIV. Lajos korabeli gazdag livr-ben, az allonge-parókával és fehértollas háromszögletű kalappal fejükön. Így lesznek láthatók a disztintók, melyeket a szerencsétlen király romantikus hegyi kirándulásain, éjjeli utjain használt. Csak az hiányzik még, hogy magát a királyt iltessék oda papiermachéból, fején a hatyu-kalappal és a gyémánt-agráffal.

Furfangos redactor. Egy németországi nagy vidéki város szerkesztője lapjában a következőket teszi közzé: „Egy itteni borkereskedőnél mult heten egy üveg vörös bort vettem. Kiderült, hogy ez a vörös bor vízből, szezerdőből, borszeszből és egyéb ingredienciákból állott. Ha az illető borkereskedő huszonegy óra lefolyása alatt nem küld nekem egy üveg valódi vörös bort, úgy haladéktalanul közbe fogom tenni a borhamisítót nevet és lakását.” És lám, a rossz lelkiismeret felébredt a város huszonegy borkereskedőjénél és a szerkesztő mindegyiküktől egy üveg jó, hamisítatlan vörös bort kapott.

Rövid hírek. A közös legfőbb számvevőszék főszámtanácsosa Raxschiller János nyugalmába vonult. — Ijesztő hír terjedt el szerdán Bécsben: az beszélték, hogy a trónörökös baleset érte, a hir alapja csak annyi, hogy a királyi őrök kocsija felült s a kocsi lábát törte. — Milán királyi tegnap Bécsbe érkezett: tiszteletért Schönbrunnban diszebél volt. — Hat millió francba kerül az a torony, a melyet a párisi világörökség készítene. — A cholera már Oroszországban is kiütött, még pedig nagy pusztítással.

A közönség köréből.)

Még egy szó a „Végrehajtási botrány”-hoz.

Simon Gábor községi végrehajtó ur az „Aradi Közöny” mai számában megjelent választásban oly valótlan állításokat közölt, melyeket szö nélkül nem hagyhatok.

Valótlannak állítja ugyanis, hogy a részemre f. év szeptember 20-án segédemnek kezbesített végzésben az árverés f. év. szept. 1-re van kitűzve.

Ime itt a végzés, melynek hiteles másolatát a tisztelt szerkesztőségnek az eredeti egyidejűleg felmutatásával szerkesztői igazolás végett megküldöm. Tartalma következő:

3020/85. k. b. sz. Az aradi ügyvédi kamara (képr. Póterffy A. ügyv.) kéri, miszerint Popovics D. János panaszolt ellen 12 frt iránti ügyében fenti sz. a. ítélet alapján teljesített bírói foglalatáról felvett jegyzőkönyv szerint lefoglalt ingok elárverésére elrendeltessek stb. stb. Popovics D. János panaszoltól lefoglalt s az idézett jegyzőkönyv 1-6 számok alatt megjelölt 23 frta becsült ingóságoknak a helyszínen leendő elárverése ezenel elrendeltessek, s annak megtartására határidőül f. é. szeptember hó 1-5 napjának d. u. 5 órája kitűztek stb. stb. Arad, 1886. szept. 16. napján. Kadas Kálmán m. községi bíró. (P. H.)

Azt állítja továbbá Simon ur, hogy ezen végzés felmutatására bíróilag fel lettem volna szólítva s azt ennek dacára fel nem mutattnam volna. Ezen állítása szintén teljesen valótlan. Különösen sértő és szándékos valótlanlanság azonban Simon urnak azon koholmánya, hogy engem a megelőző napon figyelmeztetett volna ezen árverés kellemetlenségeinek elhárítására! Hol? és mikor? Hiszen én öt mar hetek óta sem láttam, nemhogy beszéltem volna vele. De hogy ezen állítása valótlanlanságot képez, már csak onnan is önként következik, mert ha az igaz volna, akkor a botrány be nem következhetik, mert módomban állott volna vagy kifizetni a csekély követelést, vagy a részemre kézbesített végzés alapján az eljárás beszünttetni úgy, hogy a tisztelt végrehajtó urnak nem lehetett volna alkalma irányomban való barátságát (?) oly finom és méltányos eljárással tanusítani.

A választban foglalt többi előadásokra csak annyit jegyzek meg, hogy azok az igazsághoz való hűségben a feutebb taglalt állításokhoz hasonlóak, — melyekre néve is előbbi felszólalásom tartalmát tartom meg; — a többit majd a fegyelmi eljárás fogja eldönteni.

Arad, 1886. október 1.

Popovics Deseanu János, ügyvéd.

(A kérdéses végzést eredetiben láttuk, s annak Bonts Döme kir. közjegyző ur által hitelesített másolata szerkesztőségünknek le van vetve. Szerk.)

KÖZGAZDASÁG.

Forgalmi kimutatása az aradi első takarékpénztárnak 1886. szeptemberhórol.

Betételek:	
Alladé mult hó végével	4124498 62
Betételek folyó hóban	186651 64
	4311150 26
Visszafizetett betételek f. hóban	181146 03
Alladé f. hó végével	4130004 23
Leszámitolás:	
Tárcaállomány mult hó végével	984001 93
Leszámitoltatott f. hóban	254968 10
	1238975 21
Bejárt folyó hóban	296527 46
Tárcaálladé folyó hó végével	942442 75

Az e rovatban megjelöl s közérdeklő közlemények közzétételének és felelőség a beküldő Szerk.

Előlegezés értékpapírokra:	
Raktárállomány mult hó végével	131135 —
Előlegezések f. hóban	17635 —
	148770 —
Beváltatott folyó hóban	20920 —
Raktárálladé f. hó végével	127850 —
Előlegezés szálóg házi tárgyakra:	
Raktárállomány mult hó végével	85799 —
Előlegezettek folyó hóban	19484 —
	105283 —
Beváltatott folyó hóban	19509 —
Raktárálladé folyó hó végével	85774 —

Jelzálogos kölcsönök:	
Alladé mult hó végével	2018197 50
Uj kölcsönök folyó hóban	35400 —
	2053597 50
Törlesztett folyó hóban	15320 —
Alladé folyó hó végével	2038277 50

Pénztárforgalom:	
Pénztárkészlet mult hó végével	63192 74 1/2
Bevételek folyó hóban	591047 29
	654240 03 1/2
Kiadások folyó hóban	558066 27
Pénztármaradvány f. hó végével	96173 76 1/2
Arad, 1886. szept. 30.	

Az aradi kereskedelmi- és iparbank forgalmi kimutatása 1886. szeptemberhórol.

Betételek:	
Alladé mult hó végén	frt 315022.91
Betételek f. hóban	21756.55
	336779.46
Visszafizetések f. hóban	41499.70
Alladé f. hó végén	frt 295259.76

Váltóleszámitolás:	
Tárca-álladé mult hó végén	frt 378132.01
Leszámitoltatott f. hóban	273822.11
	frt 651954.12
Visszleszámitoltatott folyó hóban	315077.90
Tárca-állad. f. hó végén	336876.22

Előlegezés folyó számlában:	
Alladé mult hó végén	frt 131259.15
Előlegezések f. hóban	37749.99
	169009.14
Visszafizetett f. hóban	32218.55
Alladé f. hóban	136790.59

Előlegezés értékpapírokra:	
Alladé mult hó végén	10632.—
Előlegezések f. hóban	1220.—
	11852.—
Visszafizetett f. hóban	300.—
Alladé f. hó végén	11552.—

Pénztárforgalom:	
Alladé mult hó végén	frt 31088.55
Bevétel f. hóban	671992.11
	frt 703080.66
Kiadás f. hóban	648705.01
Pénztárkészlet f. hó végén	54295.65
Arad, 1886. aug. 31-én.	

Az igazgatóság.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1886. évi szeptemberhórol.

Takarékpénztári betételek:	
Betétmáradvány mult hó végéről	627367.21
Folyó hóban betét	45214.95
	672582.16
Visszafizetett betét f. hóban	37382.25
Betétmáradvány f. hó végével	635200.91

Váltótárca:	
Alladé mult hó végével	131714.85
Leszámitoltatott f. hóban	114146.65
	245861.50
Beváltatott és forgatott	108056.71
Marad tárca-álladé f. hó végével	139804.82

Aradi hitelegylet:	
Alladé mult hó végével	152638.—
Folyó hóban adott kölcsönök	5450.—
	158088.—
Törlesztett f. hóban	2243.—
Alladé f. hó végével	155845.—

Előlegek nyerstermények és érték papírokra:	
Alladé mult hó végével	88783.89
Folyó hóban új előleg adott	1805.—
	90588.89
Ebből visszafizetett f. hóban	3881.20
Alladé f. hó végével	86707.69

Jelzálog-kölcsönök:	
Alladé mult hó végével	134258.—
Uj előleg f. évben	1800.—
Folyó számlákban előleg összesen	136058.—
Visszafizetett f. hóban	1925.—
Alladé f. hó végével	134133.—

Zálogház-kölcsönök:	
Alladé mult hó végével	62773.—
Folyó hóban adott kölcsönök	7970.—
	70743.—
Folyó hóban kiváltott	4541.50
Alladé folyó hó végével	66201.50

Pénztár:	
Maradvány mult hó végével	5893.16
Bevétel f. hóban	206528.38
Bevétel összesen	212411.99
Kiadás f. hóban	205508.57
Pénztármaradvány f. hó végével	6903.42
Arad, 1886. szept. 1.	

Az igazgatóság.

Hi vatalos piaci árak Aradon.

— Október 1. —	
1. Gabnanemlék: tiszta buza legnehezebb 8 frt 40 kr. közép 8 frt 10 kr. kétszeres legnehezebb 8 frt — kr. közép 7 frt 50 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 70 kr. közép 5 frt 60 kr. árpa legnehezebb 6 frt 10 kr. közép 6 frt — kr. zab legnehezebb 5 frt 70 kr. közép 5 frt 60 kr. retek-repce legnehezebb — frt — kr. új kukorica 4 frt 70 kr. minkt.	
2. Liszt: legfinomabb 0-as 18 frt — kr. legfinomabb 1. 17 frt 40 kr. zsemle 15 frt 60 kr. fehér kenyér 14 frt — kr. fekete kenyér 11 frt 40 kr. rozs — frt — kr. tengeri — frt — kr. minkt. Dara tiszta búzából 18 frt 80 kr. Arpkás 16 frt 40 kr. minkt.	
3. Hűvelyesek: borsó 13 frt 60 kr. bab 11 frt 20 kr. lencse 13 frt 40 kr. köleskása 13 frt 20 kr. burgonya 4 frt — minkt.	
4. Szén: 1. kötött legjobb 5 frt 20 kr. közepes 5 frt — kr. kötetlen: legjobb 5 frt — középszerű 4 frt 80 kr. egy mmasz.	
5. Kőszén vagy ágyi szén: legjobb 2 frt 50 kr. középszerű 2 frt — kr. egy mmasz.	
6. Takarmányiszalma: legjobb 2 frt 50 kr. középszerű 2 frt — kr. egy mmasz.	
7. Alomszalma: legjobb 1 frt 80 kr. középszerű 1 frt 60 kr. egy mmasz.	
8. Fa: bűk 3 frt 15 kr. oser 3 frt 15 kr. szilfa 3 frt 10 kr. fenyő 2 frt 50 kr. egy kőbm.	
9. Hus: marha 52 kr. borjú 60 kr. disznó 50 kr. juh 40 kr.; disznószőr 60 kr. szalonna 60 kr. vaj 1 frt — olvasztott vaj 1 frt 30 kr. egy kilo.	
10. Vegyesek: Borszesz 40 kr. tej 10 kr. fehér ó bor 30 kr. fehér új bor 20 kr. vörös ó bor 80 kr. vörös új bor 60 kr. ecet 6 kr. pálinka (szilva) 30 kr. sör 28 kr. egy liter.	
11. Zöldfés: Kel (Kohl) 12 kr. kalabari (Kholerabi) 12 kr. veres vagy cseklarépa 12 kr. sárga-vagy	

murokrépa 14 kr. vereshagyma 10 kr. fokhagyma 14 kr. ezeller 12 kr. petrezselyem 12 kr. pastinak 20 kr. leveles-zöléség (Suppengrün) 14 kr. tojás darabja 2 kr. bors 1 frt 10 kr. paprika 80 kr. kilogrammonként, paradicsom 20 kr. saláta 10 kr., 100 ugorka 60 kr.

Vegyes közlemények.

Magyar államvasutak. Ez évi október hó 1-én a nyugatnémet-osztrák-magyar kötelei díjszabásokhoz 4, 5 és 6. számú füzettel lép életbe. A 4. számú füzettel az előírt díjtarifákat és különféle kivételes díjszabásokat, az 5. sz. füzettel fakéreg és tölgykivonat szállítására, a 6. sz. füzettel pedig a Dresden visszatérő használt szálók szállítására díjtételeket és szállítási határidő kiszámítására néve mervadó kilométermutatót tartalmaz. Ezen díjszabási füzetek az eddigi díjtételekkel szemben nagyobbbrést olesobb, de részben drágább díjtételeket is tartalmaznak, mely utóbbiak azonban nem október hó 1-én, hanem csak november hó 1-én lépnek életbe. Ezen időpontig érvényben maradnak a régi díjtételek az esetben is, ha az érvénybe lépő díjszabási füzetek bizonyos államok között megfelelő díjtételeket egyáltalában nem tartalmaznak. A nyugatnémet-osztrák-magyar kötelek területébe tartozó államok közötti díjtételek eddigelő nem csupán ezen kötelek, hanem még a thüringi-szász-osztrák-magyar, a hannover-magdeburgi-osztrák-magyar és a magyar-rajnvidéki-vestphaliai kötelek díjszabásaiban is foglaltak, holott jelen díjszab

